

DỰ ÁN HỖ TRỢ NÔNG NGHIỆP CÁC BÓN THẤP

TU VẤN LIC

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập- Tự do- Hạnh phúc

Ngày 11 tháng 11 năm 2018

BÁO CÁO

KẾT QUẢ CÔNG TÁC TẠI TỈNH SƠN LA

1. Giới thiệu chung

Sơn La là một tỉnh miền núi phía Bắc và là 1 trong 10 tỉnh đã và đang thực hiện dự án Hỗ trợ Nông nghiệp các bon thấp. Theo thống kê đến đầu tháng 12/2017, toàn tỉnh tổng đàn trâu có 144.280 con; đàn bò 279.688 con; đàn lợn 599.200 con; đàn gia cầm hơn 6 triệu con. Để duy trì và phát triển đàn vật nuôi ổn định, tỉnh Sơn La đã chỉ đạo các ngành, địa phương ứng dụng tiến bộ kỹ thuật, công nghệ, phương thức tổ chức mới vào chăn nuôi; phát triển những đối tượng vật nuôi phù hợp với điều kiện của địa phương để khai thác tốt nhất thế mạnh của vùng; thúc đẩy xây dựng chuỗi giá trị, thương hiệu sản phẩm vật nuôi.

Dựa trên tình hình thực tế tại tỉnh, PPMU Sơn La đã đề xuất thực hiện mô hình trình diễn máy tách phân tách chất thải chăn nuôi để sản xuất phân bón hữu cơ. Tính đến cuối tháng 10/2018, PPMU Sơn La đã lắp đặt xong 5 máy tách phân tại 5 trang trại chăn nuôi tại các huyện Mộc Châu, Yên Châu, Mai Sơn. Để kiểm tra, giám sát việc triển khai và thực hiện của các mô hình thuộc dự án LCASP, Ban QLDA Trung ương đã cử đoàn công tác tới làm việc với PPMU Sơn La từ ngày 5-8/11/2018.

2. Thành phần tham dự: Đính kèm ở phụ lục 1.

3. Kết quả công tác

- Mô hình máy tách phân tại trang trại của ông Lôi (huyện Mộc Châu): trang trại này hiện đang nuôi 200 con bò và đang sử dụng hai máy tách phân (một máy của dự án cung cấp và một máy do chủ trang trại tự mua). Hàng ngày, chất thải của bò được thu gom vào bể lắng sau đó cứ 2 ngày/lần, chủ trang trại sử dụng máy tách phân của dự án để tách trong 2 giờ. Chất thải rắn sau khi tách được phun trực tiếp men vi sinh (200.000đ/tấn) sau đó đóng bao để ủ trước khi bán ra thị trường. Nước thải sau ép được nạp trực tiếp vào bể KSH HDPE tuy nhiên do bể này bị hở nên khí trong bể bị thất thoát ra ngoài dẫn đến trong bể gần như không có khí. Nước thải sau bể KSH được chủ trang trại sử dụng làm phân bón lỏng tưới cho ngô (6ha) và cỏ (3ha).

Thời gian trước, phân sau ép đã được chủ trang trại đóng bao và gắn nhãn mác “Phân bón Lôi tươi” để bán ra thị trường với giá 2.500đ/kg, tuy nhiên do không có chứng nhận xuất xứ hàng hóa và giấy phép lưu hành nên trong quá trình vận chuyển phân bón đem bán, sản phẩm “phân bón Lôi tươi” đã bị công an môi trường xử lý và phạt tiền. Sau sự việc này, chủ trang trại đã bỏ nhãn mác, phân sau ủ được đóng bao và bán trực tiếp cho người sử dụng.

Khi lượng phân nhiều, trang trại vẫn sử dụng cùng một lúc hai máy tách phân. Theo đánh giá của chủ trang trại “máy tách phân của Trung Quốc có chi phí đầu tư rẻ hơn máy mà dự án hỗ trợ, chất lượng phân ép như nhau, lượng điện sử dụng như nhau (10kwh/giờ ép), nhưng máy do dự án hỗ trợ có máy bơm công suất lớn hơn, công suất ép nhỏ hơn nhưng máy ép phân Trung quốc không có bộ phận khuấy nên do vậy vận hành tốn nhiều nhân công hơn máy do dự án hỗ trợ và khi vận hành thì máy ép phân Trung Quốc gây ô nhiễm tiếng ồn nhiều hơn so với máy của dự án”.

- Mô hình máy tách phân tại trang trại của ông Trần Như Kiên (huyện Yên Châu): Trang trại này hiện đang nuôi 1.500 lợn thịt và đã lắp đặt máy tách phân từ ngày 23/5/2018. Tính đến thời điểm đoàn công tác đến kiểm tra, máy tách phân đã vận hành ổn định được hơn 2 tháng và đã sử dụng hết 495 kwh điện (trang trại mua điện sản xuất với giá 1.600đ/kwh) và sản xuất ra khoảng 27 tấn phân. Từ khi máy vận hành ổn định, chủ trang trại thường xuyên ép chất thải (2 ngày/lần) và thời gian ép là 1h/lần. Phân sau ép được phun ủ men vi sinh lên và đóng bao, bán với giá 2.500-3.000đ/kg. Tuy nhiên có những hộ có nhu cầu mua phân không ủ nên chủ trang trại sau ép, đóng bao và bán luôn cho những hộ này với giá 2.000đ/kg. Nước thải sau ép được nạp trực tiếp vào bể KSH (dạng vòm, thể tích 150m³). Khí sinh ra được trang trại sử dụng để đun nấu và chia sẻ khí cho 4 hộ xung quanh, hộ xa nhất cách trang trại 200m. Nước thải sau bể KSH được chủ trang trại sử dụng trực tiếp bón cho cây ăn quả (3ha). Theo đánh giá của chủ trang trại, từ khi có máy tách phân, lượng khí trong bể không còn dư thừa và khí sinh ra được sử dụng hết. Phân sau ép được tiêu thụ hết, gần như không có tồn kho.

- Mô hình máy tách phân của trang trại ông Nguyễn Văn Kiên (huyện Yên Châu): Trang trại ông Kiên hiện đang chăn nuôi 2000 lợn thịt. Trang trại của ông đã được dự án hỗ trợ một máy tách phân và được lắp đặt ngày 28/5/2018. Tính đến thời điểm đoàn công tác đến kiểm tra, máy tách phân đã hoạt động ổn định được hơn 3 tháng và tiêu thụ hết 479kwh, mỗi tháng thu được 4 tấn phân ép. Phân sau ép được phun với men vi sinh (1 tấn phân ép phun 1 gói men vi sinh với giá 50.000đ/gói) sau đó đóng bao và bán cho người dân có nhu cầu, với giá 2.000-2.500đ/kg. Máy tách phân của trang trại được sử dụng 2 ngày/lần, mỗi lần chạy trong 1.5-2h. Trang trại đã xây dựng các hệ thống phụ trợ như bể lắng, bể chứa chất thải sau ép (tổng giá trị hơn 200 triệu đồng). Do trang trại nằm gần trong kho chứa vũ khí quân sự nên trang trại không được phép xây dựng bể KSH, do vậy

trang trại đã phải xây dựng bể chứa chất thải sau ép có thể tích hơn 30m³. Nước thải từ bể chứa chất thải được pha loãng, bơm và tưới trực tiếp cho cây ăn quả.

- Mô hình máy tách phân của trang trại của ông Nguyễn Văn Giang (huyện Mai Sơn): Khi đoàn đến thăm thì chủ trang trại đi vắng nên đoàn công tác không thu thập được nhiều thông tin. Trang trại ông Giang đang nuôi 4.000 con lợn. Trang trại này đã lắp đặt máy tách phân từ ngày 5/7/2018, tuy nhiên đến nay chưa đưa vào vận hành ổn định vì trang trại đang xây dựng thêm nhà xưởng để mở rộng chăn nuôi và xây dựng bể KSH HDPE. Theo thông tin thu được từ công nhân của trang trại, cứ 3 ngày trang trại sử dụng máy tách phân một lần, mỗi lần trong 2 giờ và phân sau ép thu được 200 bao (trung bình mỗi bao 20kg). Từ khi lắp đặt đến nay, trang trại đã ép được khoảng 8 tấn, tiêu thụ hết 603kwh điện. Đoàn công tác được biết khi chạy thử máy, chất thải sau tách không đạt yêu cầu (chủ yếu toàn nước) do thời gian này lợn nhỏ, trang trại sử dụng quá nhiều nước để rửa chuồng và tắm cho lợn nên không có đủ lượng phân để tách. Sau một thời gian, đủ chất thải, máy tách đã hoạt động bình thường, phân sau ép được đóng bao để ở khu chứa máy ép phân và để dùng bón trực tiếp cho cây ăn quả của chủ trang trại. Tuy nhiên, phân sau ép chưa kịp mang đi sử dụng bón cho cây trồng thì trang trại bị ảnh hưởng của lũ lụt nên cuốn hết phân ép đi, trôi theo lũ do vậy mặc dù tiêu thụ hết nhiều điện (603kwh), nhưng sản lượng phân sau ép không nhiều (8 tấn).

- Mô hình máy tách phân của trang trại ông Nguyễn Công Bắc (huyện Mai Sơn): Trang trại ông Bắc hiện đang nuôi 3.500 con lợn, trong đó 450 lợn nái và 3.050 lợn thịt trên tổng 4,2ha. Trang trại của ông Bắc là trang trại chăn nuôi theo quy mô công nghiệp và là điển hình của mô hình chăn nuôi theo công nghệ 4.0 (có camera giám sát quy trình chăn nuôi). Trang trại đã lắp máy tách phân ngày 30/5/2018. Thời gian đầu, máy ép hoạt động chưa hiệu quả do phân sau ép quá loãng, chỉ ra cặn, chất lượng phân sau ép không đảm bảo yêu cầu, tuy nhiên đến nay máy đã vận hành ổn định được gần 4 tháng. Thông thường trang trại ép 1 tuần/lần trong thời gian 2h do khoảng cách từ chuồng chại đến máy ép phân quá xa (hơn 500m) nên chất thải được thu gom và dẫn đi xa nên trong quá trình lưu chuyển chất thải trên đường ống, chất thải đã bị phân giải, dẫn đến chất lượng phân sau ép giảm. Phân sau ép được sử dụng trực tiếp bón cho cây ăn quả (xoài, đu đủ, nhãn) của trang trại. Nước thải sau ép được nạp trực tiếp vào bể KSH HDPE thể tích 5000m³. Lượng ga sinh ra quá nhiều, trang trại không sử dụng hết nên thường xuyên đốt bỏ. Hiện nay tiền điện 1 tháng của trang trại là 75 triệu đồng do vậy trang trại rất muốn sử dụng máy phát điện KSH để sử dụng hết lượng khí ga sinh ra. Tính đến nay, lượng điện sử dụng cho máy tách phân là 1.031 kwh điện. Giá điện mà trang trại đang mua từ EVN là điện 3 giá, với giá bình quân là 1.900 đ/kwh.

- Theo ý kiến của PPMU, qua một thời gian sử dụng máy tách phân, các hộ dân đều hài lòng với kết quả ban đầu. Theo chỉ đạo của UBND tỉnh, Sơn La tiếp tục đầu tư cho chăn nuôi theo hướng trang trại và bền vững có vậy từ kết quả của các mô hình này, PPMU Sơn

La sẽ đẩy mạnh công tác tuyên truyền để quảng bá về những kết quả đạt được của dự án và nếu cần, PPMU sẽ tư vấn và hỗ trợ cho các trang trại có nhu cầu mua máy tách phân.

Một số hình ảnh đi kiểm tra thực tế được đính kèm ở phụ lục 2 của báo cáo này.

4. Kết luận

Qua kết quả thu thập được trong chuyến công tác, Tư vấn LIC có một số nhận xét và khuyến nghị sau:

Nhận xét:

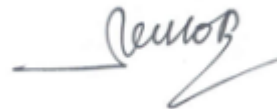
- Các trang trại được lựa chọn tham gia mô hình đều nhiệt tình và sẵn sàng thực hiện các yêu cầu để đáp ứng tiến độ.
- Cả 5 mô hình trình diễn máy tách phân đều hoạt động tốt và sản phẩm phân ép có thị trường tiêu thụ
- Các trang trại đều hài lòng về chất lượng cũng như sự tư vấn của nhà thầu và tư vấn tỉnh.

Kiến nghị:

- Nhà thầu đẩy nhanh tiến độ thực hiện hội thảo tổng kết để từ đó có thể nhân rộng mô hình cho các trang trại chăn nuôi trên địa bàn
- Sau khi các mô hình đi vào hoạt động, LIC phối hợp cùng với PPMU đánh giá hiệu quả của việc thực hiện các mô hình.
- Một số bể KSH đang dư thừa nhiều khí, PPMU có thể tư vấn cho các trang trại này lắp đặt máy phát điện quy mô vừa hoặc lớn để sử dụng tối ưu lượng KSH sinh ra, tránh xả thải trực tiếp ra ngoài môi trường.

Hà nội, ngày 11 tháng 11 năm 2018

Người viết báo cáo

Lê Thị Thoa

Phụ lục 1: Thành phần tham gia cuộc họp

TT	Họ và tên	Đơn vị công tác
1	Vũ Tiến Dũng	Ban QLDA Trung ương
2	Trịnh Thị Thúy Hồi	Ban QLDA Trung ương
3	Nguyễn Thị Thành	Ban QLDA Trung ương
4	Lê Thị Thoa	LIC
5	Dư Văn Châu	LIC
6	Lê Văn Thành	PPMU Sơn La
7	Lò Văn Bang	PPMU Sơn La
8	Đào Thế Vinh	Liên doanh Cty CP XNK Khoáng Sản - Cty CPXD và môi trường HN
9	Đặng Sơn Tùng	

Phụ lục 2: Một số hình ảnh đi thực địa

Máy tách phân của trang trại ông Lỗi

Bể KSH của nhà ông Lỗi (không hoạt động do bị hỏng)

Bể chứa nước thải sau tách của trang trại ông Kiên

Bể KSH HDPE 5000m3 nhà ông Bắc

Mô hình nuôi lợn công nghệ 4.0 nhà ông Bắc

Máy tách phân nhà ông Giang